

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

02 ינואר 2023

ע"מ 29995-03-21 נימה אר אנד די בע"מ ואח' נ' מנהל מס ערך מוסף ת"א 1

לפני כב' השופטת ירדנה סרוסי

מערערת

נימה אר אנד די בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אלון יפה

נגד

משיב

מנהל מס ערך מוסף ת"א 1
ע"י ב"כ עו"ד מורן סילס
פמת"א (אזרחי)

החלטה

בפניי בקשה מטעם המשיב בערעור שבכותרת (והמבקש בבקשה זו, להלן: "המשיב") להורות למערערת (והמשיבה בבקשה זו, להלן: "המערערת") להפקיד ערובה מספקת להבטחת תשלום הוצאות המשיב, אם הערעור יידחה.

רקע וטענות הצדדים בתמצית

1. המערערת, שהיא חברה בע"מ, הגישה ביום 14.3.2021 ערעור על שומה שהוציא לה המשיב לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. מאז ועד היום, במסגרת ההליך, הגיש המשיב כתב תשובה, התקיים דיון קדם משפט, הצדדים הגישו ראיותיהם ודיון הוכחות נקבע ליום 8.1.2023.
2. ביום 22.12.2022, כשבוע טרם הגשת ראיותיו וכשבועיים טרם דיון ההוכחות, הגיש המשיב את הבקשה דנן, בה הוא עותר לחיוב המערערת בהפקדת ערובה להבטחת הוצאותיו (להלן: "הבקשה").
3. לטענת המשיב, הכלל הוא כי על חברה בע"מ להפקיד ערובה, אלא אם הוכיחה כי סיכויי תביעתה טובים מאוד או כי יהיה ביכולתה לשאת בהוצאות המשפט. בענייננו, המערערת סגרה את תיק העוסק שלה במע"מ והיא חסרת נכסים ופעילות. כמו כן, המערערת טרם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

02 ינואר 2023

ע"מ 29995-03-21 נימה אר אנד די בע"מ ואח' נ' מנהל מס ערך מוסף ת"א 1

שילמה את המס שהיא חייבת בו ושאינו שנוי במחלוקת. לפיכך, אם יידחה הערעור, ישנו חשש גבוה שלא יהיה ניתן לגבות מהמערערת את הוצאות המשפט שתחויב בהן.

כמו כן, סיכויי הערעור נמוכים מאוד. המערערת לא הציגה בפני המשיב תשתית עובדתית מלאה וגם לא תמכה את הערעור ואת תצהירה במסמכים מתאימים.

באשר לגובה הערובה, יש מקום לחייב את המערערת בערובה ראויה והולמת.

העיכוב בהגשת הבקשה נבע מכך שהתיק טופל על ידי פרקליטים שונים, ורק לאחרונה ב"כ המשיב הנוכחית קיבלה את התיק לטיפול.

4. המערערת מתנגדת לבקשה. נוכח מועד הגשת הבקשה, מתקיים שיהוי כבד שמצדיק את דחיית הבקשה על הסף. אין לקבל את הסברי המשיב לשיהוי, שכן עוד קודם לחילופי הפרקליטים, היה למשיב די זמן לפנות בבקשה מתאימה. משהמשיב לא מצא לנכון לפנות בבקשה להפקדת ערובה, הרי שתמוה מאוד "החשש" אותו הוא מעלה כעת.

התנהלות המשיב מהווה נסיבות מיוחדות המצדיקות את דחיית הבקשה גם לגופה. זאת בפרט כאשר המשיב וב"כ המשיב הן רשויות ציבוריות.

אחת התכליות המרכזיות המונחות ביסוד חיוב בהפקדת ערובה היא מניעת הליכי סרק. אולם, בשלב זה של ההליך, לאחר הגשת תצהירים, דומה כי ניטל העוקץ מתכלית זו.

המערערת אינה מסכימה עם המשיב באשר להערכת סיכויי הערעור. ההסכם הרלוונטי צורף ומקור הבעיה שנתגלתה הוא בטעות סופר.

המערערת אינה כופרת בחבות המס שאינו שנוי במחלוקת. המערערת מעוניינת לשלם את החוב והיא מבקשת להגיע עם המשיב להסדר תשלומים מוסכם, בהתחשב במצבה.

לחלופין, אם יוכרע כי על המערערת להפקיד ערובה, יש להביא בחשבון בקביעת הסכום את התנהלות המשיב ואת השיהוי הכבד שאופף את הגשת הבקשה.

דיון והכרעה

5. סעיף 353א לחוק החברות קובע כך:

"הוגשה לבית משפט תביעה על ידי חברה או חברת חוץ, אשר אחריות בעלי המניות בה מוגבלת, רשאי בית המשפט, לבקשת הנתבע, להורות כי החברה תיתן ערובה מספקת לתשלום הוצאות הנתבע אם זכה בדין, ורשאי הוא לעכב את

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

02 ינואר 2023

ע"מ 29995-03-21 נימה אר אנד די בע"מ ואח' נ' מנהל מס ערך מוסף ת"א 1

ההליכים עד שתינתן הערובה, אלא אם כן סבר כי נסיבות העניין אינן מצדיקות את חיוב החברה או חברת החוץ בערובה או אם החברה הוכיחה כי יש ביכולתה לשלם את הוצאות הנתבע אם יזכה בדין".

6. בהלכה נקבע כי סעיף 353א מקים חזקה לפיה, יש מקום לחייב חברה בע"מ במתן ערובה לתשלום ההוצאות אלא אם כן תבוא היא ותטעים מדוע אין לחייבה בהעמדת ערובה, תוך שתירת החזקה העומדת לחובתה (רע"א 10376/07 ל.נ הנדסה ממוחשבת בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ (11.2.2009) (להלן: "עניין הנדסה ממוחשבת"); רע"א 1747/09 למיט יבוא ויצוא בע"מ נ' מדינת ישראל-אגף המכס והמע"מ (23.3.2009)).

כלומר, הכלל הוא שחברה בע"מ חייבת בהפקדת ערובה, והחריג הוא מתן הפטור מהפקדת ערובה (רע"א 211/19 דרור ניהול מלונות בע"מ נ' מסכת אילת בע"מ, פס' 7 (30.4.2019)).

7. במסגרת רע"א 5013/15 ג'ורדאל בע"מ נ' מנהל מע"מ באר שבע (27.12.2015) קבע כב' השופט סולברג, כי אין מניעה עקרונית להחיל את סעיף 353א לחוק החברות גם על ערעורי מס, וכי יש טעם והיגיון רב בכך (שם, פס' 13; כן ראו ע"א 6315/18 חב' ג'י אם בניה בע"מ נ' מנהל מע"מ לוד, פס' 9 (7.10.2018) (להלן: "עניין ג'י אם בניה"); רע"א 7687/18 מיכאל ביטוח עבודות בניה בע"מ נ' מנהל מע"מ (19.3.2019); רע"א 7687/18 מנהל מע"מ לוד נ' מרעב חסן בנייה וסחר בע"מ (15.7.2020) (להלן: "עניין מרעב חסן"); ע"א 477/19 חברת ג'י בי אם בניה בע"מ נ' מנהל מע"מ לוד (2.2.2021), תוך אזכור בהסכמה של החלטתי בעניין ע"מ (מחוזי ת"א) 74866-11-20 יקב ערק גת בע"מ נ' מנהל מע"מ (6.1.2021)).

8. ואכן, בתי המשפט המחוזיים הורו על הפקדת ערובה בערעורי מס כאשר הנסיבות הצדיקו זאת (למשל, ע"מ (מחוזי ת"א) 33624-07-20 קבוצת מאייר ונכסים בע"מ נ' מנהל מס ערך מוסף (3.2.2021); ע"מ (מחוזי באר שבע) 45078-12-20 עמית בטחון בע"מ נ' מנהל מס ערך מוסף אשדוד (10.3.2022); ת"א (מחוזי מרכז) 16210-03-21 י.ב. שיא משאבים בע"מ נ' אגף מס הכנסה מסוי ומקרקעין - רחובות (12.12.2021); ע"מ (מחוזי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

02 ינואר 2023

ע"מ 21-03-29995 נימה אר אנד די בע"מ ואח' נ' מנהל מס ערך מוסף ת"א 1

ירושלים) 13-12-21011 מנהל מע"מ רמלה נ' ארד יואב שירותים בע"מ (20.5.2021);
ע"מ (מחוזי מרכז) 14-05-30652 שובל נ' רשות המיסים בישראל (4.11.2019).

9. לגופו של עניין, סעיף 353א לחוק החברות קובע שתי חלופות אשר בהתקיימן לא יורה בית המשפט על הפקדת ערובה:

9.1. אם החברה התובעת הוכיחה כי יהיה לאל ידה לשלם את הוצאות הנתבע, אם יזכה בדין.

9.2. אם בית המשפט סבור כי "נסיבות העניין" אינן מצדיקות את חיוב החברה התובעת בהפקדת ערובה, אפילו אם שוכנע כי לא תוכל לשלם את הוצאות המשפט.

10. בענייננו, המערערת אף לא ניסתה להוכיח כי יהיה בידה לשלם את הוצאות המשיב, וטענתה מתמקדת בשיהוי הניכר שחל בהגשת הבקשה. לדידה, יש בשיהוי זה להביא לדחיית הבקשה על הסף, ולמצער, לגופה, בשל "נסיבות העניין" המיוחדות.

11. לאחר ששקלתי בעניין, אני סבורה כי אכן יש צדק בטענות המערערת. אומנם, לדידי, אין בשיהוי לבדו כדי להביא לדחיית הבקשה על הסף, ואף לא לגופה, אך יש בו להוות שיקול משמעותי בשאלת גובה הערובה הראוי.

12. ככלל, המקרה דנן הוא מקרה ראוי לחיוב בהפקדת ערובה. מדובר בחברה בע"מ, שמקורותיה הכספיים מוגבלים עד למאוד ושיכווי תביעתה אינם "גבוהים במיוחד" באופן המצדיק לפטור אותה מהעמדת ערובה. במקרה הרגיל אפוא, היה מקום לחייב את המערערת בהפקדת ערובה מספקת.

13. יחד עם זאת, כידוע, "אחת מהמטרות העיקריות של הכוח לחייב תובע – בין אם הוא בשר ודם ובין אם הוא תאגיד – בהפקדת ערובה להבטחת הוצאות הנתבע היא למנוע תביעות סרק ולהבטיח תשלום הוצאותיו של הנתבע" (עניין הנדסה ממוחשבת, פס' 12, ההדגשה במקור – י"ס). בענייננו, לאור מועד הגשת הבקשה, אני סבורה כי התכליות האמורות מאבדות מתוקפן, אמנם באופן שאין בו כדי לאיין לחלוטין את בסיס הבקשה, אך יש בו כדי להשליך על גובה הערובה הראוי.

14. ראשית, כאמור, תכלית מרכזית בהפקדת ערובה היא בהבטחה של הוצאות הנתבע ש"ינגרר" להליך, על מנת שלא יעמוד מול שוקת שבורה בסיום ההליך, על לא עוול בכפו. מטבע הדברים, הבטחת ההוצאות אמורה להיעשות טרם הוצאתן בפועל (עמד על כך גם המשיב עצמו בסעיף 6 לבקשתו: "ברור שסעיף חוק זה... מחזק את הצורך להורות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

02 ינואר 2023

ע"מ 29995-03-21 נימה אר אנד די בע"מ ואח' נ' מנהל מס ערך מוסף ת"א 1

לחברות חסרות בסיס כלכלי... להבטיח מראש את עמידתן בהוצאות הצד האחר לתובענה", ההדגשה שלי – י"ס).

שעה שבענייננו מרבית ההוצאות כבר הוצאו, ואף אם המשיב צודק בבקשתו, הרי שהוא עומד כבר עתה מול אותה "שוקת שבורה". כל שנותר להבטיח מבחינת המשיב הוא את ההוצאות שעדיין לא הוצאו, שהן קשורות בעיקרן לכתיבת הסיכומים. עמידת המשיב על הבקשה כעת, מרמזת כי המטרה של הבקשה היא לחסום את המערערת מפני בירור עניינה, ולא הבטחת האפשרות להיפרע ממנה בעתיד.

ויצוין בהקשר זה, כי כפי שפירטתי במסגרת ת"א (מחוזי ת"א) 44964-07-20 Crocs Inc נ' ספורטניס - דורון סוכנויות 2000 (1997) בע"מ, פס' 21 (7.4.2021): "התכלית בקביעת החזקה היא לא להקל על הנתבע בגביית הוצאותיו, אלא להפיג את החשש שמא נתבע שזכה בדין לא יוכל להיפרע בגין הוצאותיו מתובע המסתתר מאחורי ישות משפטית ערטילאית נטולת נכסים" (רע"א 4128/17 LAUDERBAIE YACHTS LTD (חברה זרה) נ' טאוב, פס' 14 (29.6.2017); רע"א 7496/15 אור בנמל בתל אביב הקטנה בע"מ נ' צפון הירקון תל אביב בע"מ, פס' 4 (14.2.2016)).

15. **שנית**, גם התכלית של מניעת הליכי סרק מאבדת מתוקפה בענייננו. ההליך מתנהל משך שנתיים כמעט, ולאור מועד הגשת הבקשה, כל שנותר עוד בהליך, לכל היותר, הוא הגשת סיכומים וכתיבת פסק דין. בזבוז המשאבים, אם ישנו כזה, כבר נעשה ברובו.

16. **שלישית**, לו הייתי מחייבת כעת את המערערת בהפקדת ערובה באותו הסכום שהיה ראוי לחייבה בתחילת ההליך, משמעות הדבר היא העמדתה בפני עובדה מוגמרת – חיובה בהפקדת סכום נכבד, שידה אולי אינה משגת או שהיא איננה מעוניינת להפקיד, לאחר שכבר החלה לנהל את ההליך תוך הוצאת משאבים רבים בציפייה סבירה כי ההליך יתנהל כסדרו.

17. **רביעית**, השיהוי הכבד מלמד כשלעצמו על טיב ה"חשש" של המשיב בענייננו, בדומה לבחינת שיהוי במסגרת בקשה לסעדים זמניים (והשוו, למשל, רע"א 1864/13 אשכנזי נ' ש.נ. דרור אחזקות בע"מ, פס' 26 (10.4.2013)).

18. יפים לענייננו הדברים האמורים בגדרי רע"א 6353/12 אברהם נ' יגרמן, פס' 9 (16.1.2013) (שנאמרו ביחס לבקשה להפקדת ערובה בהסתמך על הוראת תקנה 519 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984):

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

02 ינואר 2023

ע"מ 29995-03-21 נימה אר אנד די בע"מ ואח' נ' מנהל מס ערך מוסף ת"א 1

"נסיבותיו של המקרה דנא מעוררת סוגיה נוספת. ככלל, וגם על-פי שורת ההיגיון, בקשה לפי התקנה תוגש על-ידי נתבע סמוך לאחר הגשת התביעה. זאת, כיוון שמטרתו להבטיח כיסוי הוצאותיו, וככל שיתקדם ההליך תגדלנה העלויות בהן יישא (ישיבות בבית משפט, הכנת תצהירים, איסוף ראיות וכו') ומבלי שתופקד אותה ערובה, אין מובטח החזר ההוצאות. כאשר לפנינו הליך שהגיע לשלב מתקדם, ויש להניח שבחלק הארי של ההוצאות כבר נשא הנתבע, הולכת ופוחתת ההצדקה לחייב את התובע במתן ערובה להוצאות, שכן בשלב זה לא יהיה באי הפקדת הערובה כדי לחסוך לנתבע את הוצאותיו. האפשרות למנוע מצב של הליך שווא שנוקט תובע נגד נתבע אשר נגרר שלא בטובתו להליך יקר, שבסימונו עשוי הוא למצוא את עצמו חסר יכולת להיפרע מן התובע, ממשית ומעשית יותר עת ניצבים אנו בתחילת הדרך, והתביעה מגלה על פניה, כי מדובר בהליך סרק שסיכוייו להתקבל נמוכים.

במקרה דנא הוגשה הבקשה לפי התקנה כשלוש שנים וחצי לאחר הגשת התביעה. המשיבים לא המריצו את בית המשפט להכריע בבקשה בטרם הכנת תצהירי העדות הראשית מטעמם (עניין הכרוך בעלויות ממשיות) וגם לא עובר לתחילת שמיעת העדויות. רק בפתח ישיבת ההוכחות הרביעית הועלתה הסוגיה והתבקשה הכרעה. אותה עת היה ההליך מצוי בשלב מתקדם ביותר, כאשר חלק ניכר של הוצאות המשיבים כבר הוצא. נסיבות כגון דא מהוות דווקא שיקול משמעותי שלא להורות על הפקדת ערובה כעת (רע"א 2157/06 לרנר נ' מוזיאון תל אביב לאומנות בע"מ (14.5.2006))."

19. ואבהיר, כי אין בטענות ב"כ המשיב כדי להוות הצדקה מספקת לשיהוי הרב שחל. לא הייתה כל מניעה שב"כ המשיב הראשונה תגיש את הבקשה, ואין בחילופי באות-הכוח כדי לשנות מכך. המשיב הגיש כתב תשובה לערעור, ואין כל טעם או נימוק מדוע הבקשה לא הוגשה יחד עם כתב התשובה, או בסמוך לכך.

20. על האמור יש להוסיף, כי ממילא, את האיזון הראוי בין זכות הגישה לערכאות של המערערת לזכותו של המשיב להבטיח את תשלום הוצאותיו יש להגשים באמצעות קביעת גובה הערובה, שככלל, ייקבע במתינות בערעורי מס (עניין ג'י אס בניה, פס' 12; עניין מרעב חסן, פס' 15 לחוות דעתו של כב' השופט גרוסקופף).

21. נותר אם כן לקבוע מהו גובה הערובה. במסגרת האיזון הנדרש. לאור האמור לעיל, אני מעמידה את גובה הערובה בו תחויב המערערת על הצד הנמוך ביותר, בסך של 3,000 ש"ח. סכום זה משקף את השיהוי שחל בהגשת הבקשה, את ההוצאות העתידיות שעוד

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

02 ינואר 2023

ע"מ 29995-03-21 נימה אר אנד די בע"מ ואח' נ' מנהל מס ערך מוסף ת"א 1

נותרו למשיב ואת האיזון הראוי בין זכות הגישה לערכאות של המערערת לזכותו של המשיב להבטיח את תשלום הוצאותיו, אם יידחה הערעור נגדו.

22. המערערת תפקיד את הסכום האמור (במזומן או בערבות בנקאית צמודה לא מוגבלת בזמן) בקופת בית המשפט עד למועד הגשת הסיכומים מטעמה.

לא יופקד הסכום כאמור, יימחק הערעור ללא צורך בהחלטה נוספת.

לאור התוצאה אליה הגעתי, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ט' טבת תשפ"ג, 02 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.

ירדנה סרוסי, שופטת